

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет філології
Кафедра журналістики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕКСТ І КОМУНІКАЦІЯ

Освітня програма «Журналістика і медіакомунікації»

Спеціальність «Журналістика»

Галузь знань 061 «Журналістика»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Текст і комунікація
Викладач (-і)	Холод Олександр Михайлович, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики
Контактний телефон викладача	066-101-75-84
Е-mail викладача	akholod@ukr.net
Формат дисципліни	
Обсяг дисципліни	90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	
2. Анотація до курсу	
<p>У сучасному суспільстві найважливішу роль виконує комунікація як суспільна діяльність. Спілкування здійснюється завдяки вербальному витвору – тексту. Знання закономірностей та особливостей породження й створення текстів необхідне для майбутнього фахівця з журналістики.</p> <p>Текстова діяльність розглядається як в суто лінгвістичному аспекті, так і в психо- й соціолінгвістичному ракурсі. Разом із тим, журналістові необхідно вміти аналізувати текст як патогенного, так й інмутаційного характеру. Із цією метою навчальна дисципліна орієнтована на подавання інформації про дію закону Гумбольдта-Потебні, про основи теорії мнєми Р. Семона, про положення теорії бібліопсихології, запропоновану М.О. Рубакінім.</p> <p>У своїй діяльності журналісту необхідно враховувати специфіку організації сучасного інформаційного простору й функціям, що виконують ЗМІ. До провідних сучасних тенденцій функціонування ЗМІ відносять конвергентність, кросмедійність та мультимедійність. У навчальному курсі подається детальна інформація про особливості згаданих процесів, їхню структуру й специфіку, а також – наслідки.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчального курсу «Текст та комунікація» є формування в студентів-журналістів теоретичних знань та практичних навичок щодо смислів і значень, а також ролі тексту в комунікаційній діяльності як фахівця інформаційної галузі, так і фахівця-журналіста.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • предмет, завдання і зміст дисципліни; • поняттєво-категоріальний апарат бібліопсихології, психо- й соціолінгвістики, журналістикознавства й теорії комунікації; • особливості організації текстової та комунікаційної діяльності; • структуру, функції та специфіку текстових масивів у ЗМІ; • місце продукту взаємодії тексту й комунікації в житті суспільства; • основні напрями, тенденції та ключові аспекти породження й сприйняття текстів в комунікаційній діяльності; • принципи й методи, прийоми створення та поліпшення медійних текстів; • особливості роботи ЗМІ з текстами й використання текстів як засобів комунікації. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати текстову діяльність за її продуктами; • створювати медійні прагматичні тексти й вконструйовувати їх у своїй фаховій діяльності; • здійснювати експертизу медійних текстів із метою інформування суспільства; • забезпечувати дотримання принципів побудови текстової діяльності в медійній комунікації; • визначати проблеми й цілі текстової діяльності в комунікації, оптимальні шляхи її реалізації; • здійснювати соціо- й психолінгвістичний аналіз патогенних й інмутаційних текстів; • обирати ефективну стратегію позиціонування створених текстів у фаховій діяльності журналіста. 	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			12		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр		Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
3		«Журналістика»	2	вибірковий	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Текст: основні ознаки, види, засоби реалізації 1. Основні ознаки тексту. 2. Види текстів та способи їхньої репрезентації. 3. Типи мовлення як текстова діяльність.	Лекція, практичне заняття	2, 11, 12, 15, 18, 21, 23	8	5 балів	
Тема 2. Текст і комунікація в теорії бібліопсихології. 1. Значення теорії бібліопсихології в літературознавстві, когнітології, психолінгвістиці й журналістикознавстві. 2. Суть теорії бібліопсихології. 3. Теорія читання в межах теорії бібліопсихології. 4. Теорія мнєми Р. Семона і сприйняття мовлення (тексту) у теорії бібліопсихології. 5. Закон Гумбольдта-Потебні. 6. Теорія бібліопсихології як інструмент для психолінгвістичного вивчення тексту в комунікації.	Лекція, практичне заняття	2, 10, 11, 12, 15, 18, 21, 25, 33	8	5 балів	
Тема 3. Соціолінгвістичний аспект аналізу соціальних комунікацій 1. Значення термінів «соціолінгвістичний аспект» і «соціолінгвістика». 2. Соціологія і лінгвістика: інтердисципліна або методологічний підхід. 3. Основні методи соціолінгвістики. 4. Історія	Лекція, практичне заняття	6, 10, 11, 12, 15, 18, 21, 23, 25, 32, 35	6	5 балів	

соціолінгвістичних ідей і концепцій. 5. Соціальні комунікації і соціолінгвістика. 6. Двомовність як проблема соціолінгвістичного аналізу: теоретичні підходи та їхня критика.					
Тема 4. Психолінгвістичний аспект аналізу соціальних комунікацій 1. Значення термінів «психолінгвістика» і «психолінгвістичний аспект». 2. Психологія і лінгвістика: шляхи перетину. 3. Сутність психолінгвістичних методів аналізу соціальних комунікацій. 4. Методи в психолінгвістиці: проблема оригінальності, запозичення або помилкової міждисциплінарності.	Лекція, практичне заняття	6, 10, 11, 12, 15, 18, 21, 23, 25, 32, 35	8	5 балів	
Тема 5. Інмутація масової комунікації 1. Види інмутації масової комунікації. 2. Інмутація масової комунікації, або власне інмутація. 3. Інмутація суспільства під впливом масової комунікації.	Лекція, практичне заняття	6, 10, 12, 15, 18, 21, 23, 25, 32, 35	8	5 балів	
Тема 6. Журналістські тексти в комунікації: сутність, ознаки, методи творення. Патогенні тексти. 1. Сутність журналістського тексту. 2. Головні ознаки журналістського тексту. 3. Журналістський текст патогенного характеру. 4. Передумови й методи творення журналістського тексту. 5. Основні принципи структурування журналістського тексту.	Самостійна робота	2, 11, 12, 15, 18, 21, 23	6	5 балів	
Тема 7. Конвергентність і мультимедійність сучасної текстової комунікації	Лекція, практичне	1, 2, 4, 13, 14, 18, 21	6	5 балів	

<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття кросмедійності й конвергенції. 2. Конвергентність в системі масової комунікації. 3. Різні підходи до аналізу конвергенції. 4. Доповнення Г. Дженкінса до теорії конвергенції. 5. Конвергентність як синтез культури виробництва й споживання медіа. 6. Погляди К. Якубовича на конвергенцію медіа. 7. Типи конвергенції (за Т. Харроуером). 8. Типи конвергенції (за В. Філак і С. Куїн). 9. Нові штрихи в теорії конвергенції. 10. Специфіка конвергенції та перспективи її розвитку. 	заняття				
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу		Поточне тестування та самостійна робота- 50 балів. Підсумкова письмова робота(екзамен) – 50 балів.			
Вимоги до письмової роботи		Письмова робота складається із трьох теоретичних та одного практичного завдання.			
Семінарські заняття		Робота на семінарському занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.			
Умови допуску до підсумкового контролю		Для отримання допуску до підсумкового контролю студентові необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.			
7. Політика курсу					
<p>Навчальна дисципліна «Текст та комунікація» передбачає аналіз сутності породження й сприйняття текстів у комунікаційній діяльності медійника.</p> <p>Під час вивчення курсу студенти поглиблюють знання про такі категорії, як текст, комунікація, бібліопсихологія, соціолінгвістика, психолінгвістика, кросмедійність, конвергентність, мультимедійність та ін.</p>					
8. Рекомендована література					
<p><i>Основна:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Холод О.М. Текст і комунікація: курс лекцій / О. М. Холод. – Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаніка, 2019. – 205 с. 2. Холод О. М. Соціальні комунікації : психо- та соціолінгвістичний аналіз : навч. посіб. / О. М. Холод. – Переяслав-Хмельницький, 2008. – 246 с. <p><i>Допоміжна:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бориснев С. В. Социология коммуникации : учеб. пособ. / С. В. Бориснев. – М. : ЮНИТИ, 2003. – 270 с. 2. Даниленко Н. Засоби масової комунікації і політична соціалізація особистості / Н. Даниленко // Соціальна психологія. – 2004. – № 4 (6). – С. 61–70. 					

3. Даниленко Н. Засоби масової комунікації і політична соціалізація особистості [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=6&n=28&c=423>
4. Засоби масової комунікації: поняття, концепції діяльності, функції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrref.com.ua/?id=MTAxMjY%3D>
5. Иванов В. Ф. Аспекты массовой коммуникации. – В 3 ч. – Ч. 2 : Массовая коммуникация. – К. : Академия Украинской Прессы, 2009. – С. 8.
6. Иванов В. Ф. Аспекты массовой коммуникации. Часть 1. Информация и коммуникация : монографія / В. Ф. Иванов. – К. : ЦВП, 2009. – С. 104–105.
7. Кара-Мурза С. Г. Маніпуляція свідомістю : навч. посіб. / С. Г. Кара-Мурза. – [вид. друге]. – К. : Оріяни, 2006. – 528 с. (мова рос.).
8. Квіт С. М. Масові комунікації : підручник. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – С. 12.
9. Коновець О. Ф. Масова комунікація : теорії, моделі, технології : навч. посіб. / О. Ф. Коновець. – К. : ЛГУ, 2009. – 266 с.
10. Королько В. Г. Влияние на общественное мнение // В. Г. Королько. Основы публичных рилейшнз. – М.: Рефл-бук; К.: Ваклер, 2003. – С. 199–208.
11. Котельников Г. А. Социолого-синергетический подход к разработке социальных технологий / Котельников Г. А. // Российский журнал социальной работы. – 1995. – № 2. – С. 19–22.
12. Кравченко Н. О. Наслідки та дії теорії інмутації суспільства / Кравченко Н. О. // Теорія інмутації суспільства : pro et contra : колективна монографія [за ред. О. М. Холода; автори : Борисенко Д. О., Василюшин Р. Я., Дзенник С. В. та ін.]. – К. : КиМУ, 2011. – 79–91.
13. Луман Н. Реальність мас-медіа [за ред. Иванова В. та Мінакова М.]. – К. : ЦВП, 2010. – 158 с.
14. Лысенко В. СМИ и общественное мнение: технологии манипулирования / В. Лысенко// Персонал. – № 9. – 2004. – С. 14-21.
15. Масова комунікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
16. Михайлин І. Л. Комунікація масова / Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики. – Х. : Прапор, 2009. – С. 240.
17. Моисеев В. А. Публичные рилейшнз. Теория и практика. – К. : ВИРА-Р, 1999. – 376 с.
18. Назаров М. М. Массовая коммуникация в современном мире: методология анализа и практика исследований. – М., 2002.
19. Науменко Т. В. Социология массовой коммуникации : учеб. пособ. – СПб. : Питер, 2005. – С. 46.
20. Почепцов Г. Г. Коммуникативные технологии XX века / Почепцов Г. Г. – М. : Ваклер, 2001. – 352 с.
21. Почепцов Г. Г. Медіа: теорія масових комунікацій : навч. посіб. – К. : Альтерпрес, 2008. – С. 28–29.
22. Почепцов Г. Г. Механізми комунікативного впливу в умовах кризисних ситуацій // Г. Г. Почепцов Теория коммуникации. – М. : Рефл-бук; К.: Ваклер, 2001. – С. 512–523.
23. Почепцов Г. Г. Соціальні комунікації і нові комунікативні технології [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://issuu.com/the_communication/docs/19-26
24. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Г. Г. Почепцов. – К.: Видавничий центр "Київський університет", 1999. – 308 с.
25. Почепцов Г. Теорія комунікації. – М. : Рефл-бук, К. : Ваклер, 2001. – С. 31–34.
26. Почепцов Г. Г. Информационно-политические технологии. М., Центр, 2003, 384 с.
27. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підруч. / В. В. Різун. – К. : Просвіта, 2008. – 260 с.
28. Романов А. А., Романова Е. Г., Воеводкин Н. Ю. Язык, власть и имя собственное в ритуальной политической коммуникации / А. А. Романов., Е. Г. Романова, Н. Ю. Воеводкин // Проблемы имиджологии : материалы I межд. конф. [«Проблемы имиджологии»]. (Кривий Ріг, 15-16 квітня 2000 р.) / М-во освіти і науки України, Криворізький підрозділ Європейського університету фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу. – К.: ЕУФІМБ, 2000. – С. 193-206.
29. Скиннер Б. Ф. Технология поведения / Скиннер Б. Ф. // Американская социологическая мысль: [тексты] : [под ред. В. И. Добренкова]. – М. : Изд-во МГУ, 1994. – С. 134–135.
30. Социальные коммуникации: новое в науке, образовании, технологиях: Материалы международной научно-практической конференции СПб.: Роза мира, 2004.- 274 с.
31. Филатова О. Г. Социология массовой коммуникации : учеб. пособ. / О. Г. Филатова. – М. : Гардарики, 2006. – С. 8.
32. Холод О. М. Зібрання наукових праць : У 10 т. / О. М. Холод. – Кривий Ріг, 2008 – . – Т. 1 : Психолінгвістика статі : монографії. – Розд. 2 : Мовленнєві картини світу чоловіків та жінок : монографія. – 2008. – С. 115–395.
33. Холод О. М. ЗМІ та імідж політиків: монографія / О.М. Холод. – К. : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2004. – 342 с.
34. Холод О. М. Інмутація суспільства в гіпермаркеті свідомості : монографія. – У 3-х томах. – Том 1 : Теорія інмутації суспільства / О. М. Холод. – К. : КиМУ, 2010. – 178 с.
35. Холод О. М. Комунікаційні технології (у теорії інмутації) : навч. посіб. / Холод О. М. – К. : КиМУ, 2010. – 147 с.
36. Холод О. М. Теорія інмутації суспільства / Холод О. М. // Засоби масової комунікації: формування інформаційного суспільства : монографія. – К. : КиМУ, 2010. – С. 89.

37. Холод О. М. Теорія інмутації суспільства : монографія / Холод О. М. – К. : КиМУ, 2011. – 305 с.
38. Черных А. И. Социология массовых коммуникаций [текст] : учеб. пособ. / А. И. Черных ; Гос. ун-т – Высшая школа экономики. – М. : Изд. Дом ГУ ВШЭ, 2008. – С. 15.
39. Шарков Ф. И. Основы теории коммуникации : учеб. / Ф. И. Шарков. – М. : Соц. отношения, Перспектива, 2003. – 248 с.
40. Шейнов В. П. Пиар «белый» и «чёрный»: Технология скрытого управления людьми / В. П. Шейнов. – М. : АСТ; Мн. : Харвест, 2007. – С. 10.
41. Шиллер Г. Манипуляторы сознанием: / Г. Шиллер. – [пер. с англ.]. – М. : Мысль, 1980. – С. 36-37.
42. Fleischer A. Taking heat. The president, the press, and my years in the White House. – New York, 2005. – P. 4.
43. Goban-Klas T. Media i komunikowanie masowe. Teorie i analizy prasy, radia, telewizji i Internetu. – Warszawa-Krakow: Wydawnictwo naukowe PWN, 1999. – 336 s.
44. Lipmann W. Public Opinion. – New York : Macmillan, 1922. – P. 29.
45. Manipulation // Oxford dictionary of biochemistry and molecular biology / Richard Cammack, Anthony Donald Smith, Teresa K. Attwood, Peter Campbell; а також [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника: http://books.google.ru/books?id=... =book_result&ct=result&resnum=4

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
2. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника <http://lib.pnu.edu.ua/>
3. Національна парламентська бібліотека України // <http://www.nplu.org/>
4. Книжкова палата України імені Івана Федорова // <http://www.ukrbook.net/>

Викладач _____